

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การศึกษามีส่วนสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประชากร การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์ และการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของทุกอาชีพ เพราะการจัดการศึกษาเป็นพื้นฐานในการพัฒนามนุษย์ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 2)

การจัดการศึกษา เป็นภาระหน้าที่สำคัญยิ่งของรัฐเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การที่ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชาติ สามารถแบ่งเบาภาระของรัฐในการจัดการศึกษาและประหยัดเงินงบประมาณปีละจำนวนมาก อีกทั้งสามารถช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรได้อย่างกว้างขวาง เพราะการจัดการศึกษาเอกชนนั้นแตกต่างไปจากการจัดการศึกษาโดยรัฐ เนื่องจากเอกชนมีลักษณะการบริหารจัดการที่ยืดหยุ่นและคล่องตัวได้มากกว่าโรงเรียนรัฐบาล การศึกษาเอกชนที่ประสบผลสำเร็จได้เป็นตัวกระตุ้นให้การศึกษาภาครัฐต้องปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา ผลนี้จึงเป็นสิ่งที่ดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศโดยส่วนรวม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 3)

ธุรกิจสถานศึกษาเอกชนต้องให้ความสำคัญแก่บุคลากร ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของธุรกิจ เพราะภารกิจหรืองานโรงเรียนจะสำเร็จหรือล้มเหลว งานจะมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับความร่วมมือ ร่วมใจ ความสามัคคีและความรู้ความสามารถของบุคลากรเป็นสำคัญ คุณภาพชีวิตของบุคลากรส่งผลต่อความสำเร็จของงานและเป็นการ

สร้างชื่อเสียงที่ดีให้กับโรงเรียนอีกด้วย บรรดาวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์และการเงิน แม้มีความสมบูรณ์เพียงใด แต่ถ้าบุคลากรไม่มีความสามารถ ภารกิจการงานทุกชนิด ทุกประเภทก็จะดำเนินไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพและไม่ได้ผลสำเร็จตามเป้าหมาย

โรงเรียนอรพินพิทยา เป็นโรงเรียนเอกชนที่มีจำนวนนักเรียนมากที่สุดในจังหวัดลำพูน เริ่มก่อตั้งปี พ.ศ. 2532 โดยอาจารย์ อรพิน ศรีบุญเรือง เป็นเจ้าของและผู้รับใบอนุญาต โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเอกชนให้เป็นที่เชื่อถือและยอมรับของบุคคลทั่วไป และเพื่อพัฒนาเด็กให้เป็นคนดี คนเก่งของสังคม ตั้งอยู่เลขที่ 129 หมู่ที่ 10 ตำบลต้นธงอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ได้เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 บริเวณโรงเรียนมีเนื้อที่ทั้งหมด 16 ไร่ มีอาคารสถานที่ต่างๆที่พร้อมสำหรับการเรียนการสอน มีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความสะอาด ร่มรื่น และปลอดภัย

จากเหตุผลและความสำคัญของการศึกษาคุณภาพชีวิตของบุคลากรของโรงเรียนอรพินพิทยา รวมทั้งความจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงาน โรงเรียนอรพินพิทยา เพื่อประโยชน์แก่เด็ก นักเรียน อันเป็นอนาคตของชาติ ผู้วิจัยในฐานะมีความเกี่ยวข้องกับผู้บริหารโรงเรียนอรพินพิทยาจึงมีความตระหนักถึงความสำคัญในการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการด้านคุณภาพชีวิตของบุคลากรโรงเรียนอรพินพิทยา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จที่ยั่งยืนของโรงเรียนอรพินพิทยาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรโรงเรียนอรพินพิทยา
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรโรงเรียนอรพินพิทยา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรโรงเรียนอรพินพิทยา
2. ทำให้ทราบถึงระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรโรงเรียนอรพินพิทยา
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับสหกรณ์ที่จะปรับปรุงคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรโรงเรียนอรพินพิทยา
4. เพื่อนำแนวทางไปพัฒนาปรับปรุง ในโรงเรียนเอกชนอื่นๆ

นิยามศัพท์

คุณภาพชีวิตการทำงาน หมายถึง การที่บุคคลในองค์กรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ ภายใต้อุปสรรคและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และมีความมั่นคงในชีวิตการทำงาน ซึ่งเป็นหน้าที่ขององค์กรที่จะต้องดำเนินการให้เกิดองค์ประกอบเหล่านั้น และการที่พนักงานมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีแล้ว ย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้แก่องค์กร ไปจนถึงชีวิตส่วนตัวของพนักงาน โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน ได้แก่ ปัจจัยด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณ และด้านความมั่นคงในชีวิต

โรงเรียนอรพินพิทยา หมายถึง โรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดลำพูนที่เปิดสอนประเภทสามัญศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

บุคลากรโรงเรียนอรพินพิทยา หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนอรพินพิทยาทุกระดับ